

Návrh změny kvantifikovaných kritérií ČVUT v Praze pro habilitační a jmenovací řízení

Verze 2.3

Mirko Navara a AS FEL

20. února 2010

1 Záměr

V posledních letech se způsob udělování vědecko-pedagogických titulů na ČVUT stal terčem kritiky jak zevnitř, tak zvenčí. Např. jiné vysoké školy vnímají nelibě, že jejich pracovníci získávají na ČVUT tituly, které by nemohli dostat podle pravidel své školy. Přitom ČVUT stále patří svým vědeckým potenciálem mezi přední české technické školy, takže nízká prestiž udělovaných titulů neodpovídá postavení ČVUT mezi českými vysokými školami.

AS FEL považuje za svou povinnost reagovat na obdržené podněty, a proto vyzývá vědecké rady ČVUT a FEL, aby zvážily možnost změn kritérií pro habilitační a jmenovací řízení. Přitom se nabízí i příležitost opravit některé nedostatky současného hodnocení, zjednodušit kritéria a jejich vykazování. Inspirací může být následující materiál.

2 Základní principy a odchylky návrhu od současného stavu

Kandidát na vědecko-pedagogický titul by měl být kvalitní

- pedagog,
- vědec,
- vychovatel svých nástupců.

Tyto požadavky lze vyjádřit čtyřmi z dosavadních 6 skupin aktivit:

1. Prestižní vědecké publikace a realizace
2. Kladné ohlasy prací
3. Pedagogická činnost
4. Vědecká výchova, vedení vědeckého týmu

V každé z těchto skupin by kandidát měl splňovat určitá co nejjasněji formulovaná **minimální** kritéria. Kromě toho by měl být podstatně lepší v některé z oblastí, na kterou se více zaměřil; tou může být jak některá z výše uvedených aktivit, tak i jiné, např. manažerské. Takový požadavek by místo zbývajících skupin mohl lépe vyjádřit celkový součet všech skupin i aktivit, které v nich nebyly zahrnuty.¹

Odborníci na této úrovni bývají individuality, které nelze směstnat do tabulek. Z toho důvodu považujeme za vhodné připustit výjimky, kdy uchazeč nesplní některé ze stanovených kritérií. Nicméně s těmito výjimkami by se mělo zacházet opatrně, každá by měla být jasně zdůvodněna jak příslušnou komisí, tak vědeckou radou.

Návrh zohledňuje aktivity, které se dosud nepočítaly vůbec, nebo jen jako „jiná aktivita“ s minimálním ohodnocením. Jedná se o

---

¹(Vysvětlivky, které nejsou součástí návrhu, jsou vyznačeny kurzívou.) Dvě zbývajících z dosavadních skupin aktivit, Tvůrčí a řídicí aktivity, ost. publ. a Uznání vědeckou komunitou, nevystihují příliš své pojmenování, zahrnují i aktivity, pro které nebylo jinde místo, např. soudní znalec, člen správní rady apod. Z nejasných důvodů se dnes požaduje početně víc českých publikací než mezinárodních. Jako základní kritérium uznání vědeckou komunitou lze použít skupinu Kladné ohlasy prací. Ani velké překročení základních kritérií nedovoluje při současných kritériích kompenzovat případné nedostatky v jiných skupinách. Nový návrh by to umožnil. Na druhé straně tím vzniká problém, jak vyvážit vědecká, pedagogická a ostatní kritéria tak, aby bylo jejich ohodnocení srovnatelné.

- vedení bakalářských a diplomových prací (ve skupině Pedagogická činnost),
- vyznamenání, vědecká ocenění apod. (ve skupině Kladné ohlasy prací).

Tabulky lze zkrátit a zjednodušit bez podstatných změn mj. následujícími úpravami:

- spojením podobných a podobně hodnocených aktivit,
- fixním poměrem mezi mezinárodními/národními aktivitami, resp. předsedou/členem odborného orgánu tam, kde je to možné (navrženo 2, resp. 4),²
- zrušením některých položek, např. požadavku na články v českých časopisech, které dosud nebylo možno nahradit mezinárodními.

Činnosti provozované v delším časovém období jsou počítány v závislosti na čase (typicky za každý rok). Návrh sčítá rozsah výuky bez omezení na její intenzitu.

Tabulky nemohou předjímat všechny budoucí situace. Navrhujeme proto, aby byl ponechán daleko větší prostor pro „jiné aktivity“, jejichž hodnocení by mohl stanovit např. proděkan pro vědu a výzkum na základě precedentů a analogií.³ Lze sem přesunout i ty aktivity z předchozích tabulek, které se vyskytují zřídka.

Návrh se snaží základní skupiny formulovat co nejjednodušeji, aby daly snadno srovnatelné výsledky, proto jsou méně podstatné aktivity (např. příspěvky ve sbornících konferencí) odsunuty mezi „ostatní“.

Návrh nepodporuje zkrácení započítaného období, neboť by se tím zvýšil rozptyl kritérií, která podléhají náhodným výkyvům (zejm. skupiny Prestižní publikace a Vědecká výchova, vedení vědeckého týmu).

Pro kvalitní posouzení kandidátů doporučujeme zveřejnit podklady v maximální míře na internetu.⁴

Příloha 1 ukazuje, jak by tabulka mohla také vypadat.⁵ Čísla chápeme jako orientační. Zejména vzájemné vyvážení skupin je nový úkol, který zasluhuje pozornost.

3 Nevyužitá nápady

Zde je seznam podnětů, které nebyly do návrhu zařazeny, ale mohly by být inspirací pro vylepšení:

- Zatímco u vědeckých kritérií je hodnocena i jejich kvalita, u výuky se zohledňuje pouze kvantita. Nenašli jsme vhodný způsob, jak ji začlenit, takže jediným nástrojem je hodnocení komise a vedoucího katedry s přihlédnutím k hodnocení studenty.
- Existují důvody zařadit mezi prestižní publikace i příspěvky na konferencích, které mají status archivních konferencí – procházejí náročným recenzním řízením, jsou zahrnuty do WoS a mají impact factor. Kromě obtíží se stanovením hranice je problém, že takové konference jsou obvyklé jen v některých oborech (nikoli např. v matematice).
- Lze stanovit minimum u jednotlivých položek, zejména u citací, přednášek (pro jmenovací řízení), skript, vedení prací (bakalářských a diplomových, pro jmenovací řízení i doktorských), zavedení nového předmětu U diplomových a doktorských prací by byla nutná výjimka pro obory, které nejsou profilové, takže nemají dost studentů.
- U některých kritérií (např. cvičení, konference, posudky) lze stanovit i maximální podíl. Jednak by taková kritéria nedovolila ignorovat ostatní ve stejné skupině, jednak by se zjednodušilo vykazování – po dosažení maxima není nutno uvádět další položky. Vykazování by se rovněž zjednodušilo, pokud by se při jmenovacím řízení nezapočítávala cvičení (a přiměřeně se snížil požadovaný součet).
- Je žádoucí, aby kandidát absolvoval delší stáž (aspoň 4 měsíce) na zahraniční vysoké škole nebo vědeckém pracovišti.⁶ Bude-li tato podmínka požadována, doporučujeme její posouzení komisí, nikoli zahrnutí do bodovacího systému.⁷

² Poměr 2 mezi mezinárodními/národními aktivitami odpovídá dosavadnímu hodnocení. Stejný poměr byl dosud mezi předsedou/členem odborného orgánu. V mnoha takových orgánech je ale role předsedy klíčová a představuje mnohem víc práce, proto navrhujeme navýšení poměru na 4, tj. původní hodnocení člena a ještě dvakrát vyšší hodnocení předsedy.

³ Na rozdíl od komise, proděkan má větší zkušenosti a přehled o tom, jak se postupovalo v podobných případech u jiných kandidátů.

⁴ Jedná se zejména o oznámení habilitační přednášky, vyplněné tabulky kritérií, elektronické výukové dokumenty vytvořené kandidátem, kvalifikační práce, jichž byl vedoucím apod.

⁵ Zde nedefinované pojmy (např. „vyzvaná přednáška na konferenci“) jsou definovány metodikou hodnocení vědecko-výzkumné činnosti na ČVUT, viz např. <http://www.feld.cvut.cz/vv/vvvs/FAQ.html#kriteria>.

⁶ Cílem je mj. obohacení o zahraniční zkušenost.

⁷ Není důvod, aby se působení na zahraniční vysoké škole automaticky počítalo dvakrát bez ohledu na její úroveň.

- Specifika fakulty architektury, kde se prolíná vědecká činnost s uměleckou, jsou zahrnuta pouze zkopírováním starých kritérií.
- Návrh nezohledňuje Hirschův index (h-index). Při jeho případném začlenění je nutno upřesnit definici (z kterých citací se počítá, neomezovat je např. na VVVS); většina vyhledávačů započítává autocitace, což není použitelné.
- Je žádoucí prověřit návrh na typických příkladech kandidátů, u nichž převažují různé formy práce (vědecká, pedagogická, manažerská).⁸

---

⁸*Dosud se to pravděpodobně nedělalo. Potřebná data jsme neměli včas k dispozici.*

Příloha 1: Návrh kvantifikovaných kritérií ČVUT v Praze pro habilitační a jmenovací řízení

typ aktivity	koef.	pozn.	počet	body
1. Prestižní publikace				
monografie (výstava arch. prací)	20–50 ⁹	a		
samostat. část v monografii ¹⁰	5–15 ¹¹	a		
článek v impaktovaném časopise	5–15 ¹²	a		
článek v recenzovaném časopise	3–10	a		
celkem v této skupně za 5 let pro doc./prof.	min. 26/- ¹³			
celkem v této skupně za 10 let pro doc./prof.	min. 40/60 ¹⁴			
celkem v této skupně za 20 let pro doc./prof.	min. -/100 ¹⁵			
2. Uznání vědeckou komunitou				
citace v uznávané mezinárodní databázi	4 ¹⁶			
ohlas na realizaci díla většího rozsahu v odb. publ.	2–8	a		
vyzvaná přednáška na konferenci	4	a		
úspěšný projekt uplat. v soutěži ¹⁷	10–15	a		
oceněné práce, vyznamenání ¹⁸	nespec.			
celkem v této skupně za 5 let pro doc./prof.	min. 10/- ¹⁹			
celkem v této skupně za 10 let pro doc./prof.	min. 17/30 ²⁰			
celkem v této skupně za 20 let pro doc./prof.	min. -/50 ²¹			
3. Pedagogická činnost				
přednášení v řád. studiu 1 hod./týd. ²²	2/sem.			
pravidelná cv. 1 hod./týd. ²³	0,5/sem.			
vedení dipl./bak. práce ²⁴	4			
vedení studentského projektu	1 ²⁵			
zavedení nového předmětu v řádném studiu ²⁶	8 ²⁷			
učebnice (skripta) VŠ nebo SŠ, jiná knižní publikace, překlad ²⁸	2–8			
výukový software, film, video, didakt. pomůcka	3			
celkem v této skupně za 5 let pro doc./prof. ²⁹	min. 28/-			
celkem v této skupně za 10 let pro doc./prof.	min. 48/60			
celkem v této skupně za 20 let pro doc./prof.	min. -/90			
4. Vědecká výchova, vedení vědeckého týmu				
školitel/školitel specialista úspěšného doktoranda ³⁰	8/4			
vedoucí výzkumného nebo projekt. týmu	4			
udělený grant (včetně vedení týmu)	5–10	b		
celkem v této skupně za 5 let pro doc./prof.	min. 5/- ³¹			
celkem v této skupně za 10 let pro doc./prof.	min. 10/20 ³²			
celkem v této skupně za 20 let pro doc./prof.	min. -/32			
0. Ostatní hodnocené aktivity				
udělený/využitý patent ³³	15/25	b		
příspěvek na konferenci (ve sborníku)	1	a		
licence, udělený užitiný vzor	3–5	b		
potvrzené realizované dílo	1–5	a		
vedení oceněné studentské práce (navíc k bodům za vedení)	2–4 ³⁴	a		
garant doktor. PGS/člen obor. rady PGS	(3/1)/rok ³⁵	c		
ved. pracovník ³⁶	4/rok ³⁷			
jmenov. spoluprac. grantu ³⁸	2–4	b		
soudní znalec (posudky hodnoceny zvlášť)	1/rok ³⁹			
věd. resp. odb. komise, výbor odborné organizace	2/rok	a,c		
redakč., techn., správ., dozor. rada	2/rok	a,c		
org. nebo progr. výbor konference	2	a,c		
lektorský posudek knihy/článku vydaný v časopise	4/1	a		
oponent. posudek věd. a akad. hodnotí ⁴⁰ , znalecký posudek	1			
jiné aktivity	nespec.			
celkem v této skupně za 5 let pro doc./prof. ⁴¹	min. 100/-			
celkem v této skupně za 10 let pro doc./prof.	min. 150/230			
celkem v této skupně za 20 let pro doc./prof.	min. -/350			

Poznámky:

- a Uvedené hodnoty se vztahují k publikacím (komisím, konferencím) mezinárodního významu (nezáleží na místě vydání/konání, ale na splnění kritérií obvyklých v mezinárodním měřítku); aktivity národního významu lze započítat s polovičním koeficientem. Výjimkou je skupina 1. Prestižní vědecké publikace a realizace: odpovídající aktivity národního významu lze započítat, ale jen ve skupině 0. Ostatní hodnocené aktivity.
- b U grantů, patentů a licencí je uveden koeficient pro zahraniční; české a slovenské lze započítat s polovičním koeficientem.
- c Předseda má koeficient $4 \times$ vyšší.⁴²

Ve skupině 0 lze nepoužité položky vynechat; jsou jen návodem pro hodnocení podobných aktivit. Kde není koeficient specifikován, odhaduje se individuálně podle jiných srovnatelných zásluh, popř. doporučí proděkan pro vědeckovýzkumnou činnost.

Význam použitých pojmů upřeshňují Kritéria hodnocení VVČ na ČVUT.

I. Při hodnocení kvantifikovaných kritérií lze pro jmenování docentů/profesorů použít buď hodnocení za posledních pět/deset let nebo za posledních deset/dvacet let podle volby uchazeče.

II. Povinností habilitační/jmenovací komise je zodpovědné zhodnocení pro každou jednotlivou skupinu aktivit i celkového součtu bodů za všechny skupiny.⁴³

III. Ve skupině 3 se doporučuje pro habilitační/jmenovací řízení požadovat pedagogické působení v oboru po dobu 2/3 let, pro jmenování profesorem výchova alespoň jednoho úspěšného doktoranda.⁴⁴

IV. Při nesplnění kvantifikovaných kritérií v některé skupině se hodnotící komise explicitně vyjádří ke kvalitě uchazeče v příslušné oblasti, vyjádření bude projednáno VR ČVUT.

---

⁹ Dosud 10–20.

¹⁰ Nikoli stať ve sborníku, který vyšel knižně.

¹¹ Dosud 3–6.

¹² Dosud 10–15; snížení dolní hranice reaguje na zvýšený výskyt časopisů s nenulovým, ale velmi malým IF.

¹³ Dosud 18.

¹⁴ Dosud 26/35.

¹⁵ Dosud 55 (ale s nižším hodnocením monografie a kapitoly)

¹⁶ Dosud 2–6.

¹⁷ Není míněn grantový projekt, ale např. architektonický.

¹⁸ Dosud nehodnoceno.

¹⁹ Dosud 6.

²⁰ Dosud 10/24.

²¹ Dosud 36.

²² Dosud bylo min. 2 hod./týd. za 2 body. Nyní se nestanoví minimum a počet bodů zůstal stejný, což lze chápat jako $2 \times$ více za stejnou výuku. Důvodem je snaha o vyvážení výuky s jinými skupinami aktivit.

²³ Dosud bylo min. 2 hod./týd. za 0,5 bodu.

²⁴ Počítají se pouze úspěšně obhájené. Dosud nehodnoceno. Stejně hodnocení obou prací je motivováno tím, že bakalářská je sice jednodušší, ale student nemá návyky a zkušenosti, které by diplomant měl mít. Škola by tím i vyjádřila uznání dosud opomíjené aktivity.

²⁵ Dosud za semestr, nyní za projekt.

²⁶ Může se jednat i o novou koncepci stávajícího předmětu.

²⁷ Dosud 4.

²⁸ Může se jednat i o elektronický dokument na internetu (s nižším hodnocením).

²⁹ Nominální požadavky jsou dvojnásobné, ale je i hodnocení výuky, navíc přibýlo vedení prací, takže skutečné požadavky v této skupině zůstávají v podstatě stejné. Důvodem přehodnocení je srovnání s jinými skupinami.

³⁰ Dosud byly hodnoceny i dílčí etapy doktorandského studia.

³¹ Dosud 6; sníženo s ohledem na úbytek aktivit v této skupině.

³² Dosud 12/20.

³³ Odsunuto z Prestižních publikací.

³⁴ Dosud 1, ale nepožadovalo se mezinárodní.

³⁵ Dosud 3 za celé období.

³⁶ Zahnuje i vedení katedry, podniku apod., kromě vedení výzkumného týmu, které spadá do skupiny 4.

³⁷ Dosud nebylo za rok.

³⁸ Poněkud problematické; mělo by se projevit spíše na publikacích.

³⁹ Dosud 2, ale ne za rok.

⁴⁰ Dosud byly vyjmenovány tituly od Ph.D. výše včetně zastaralých, chyběl DSc.; tato formulace by měla postihnout všechny odpovídající tituly historické, budoucí i zahraniční.

⁴¹ Dosud nehodnoceno.

⁴² Dosud $2 \times$.

⁴³ Celkový součet se podle tohoto návrhu hodnotí; skupina 0 se počítá jen do něj.

⁴⁴ Zpřísnit?